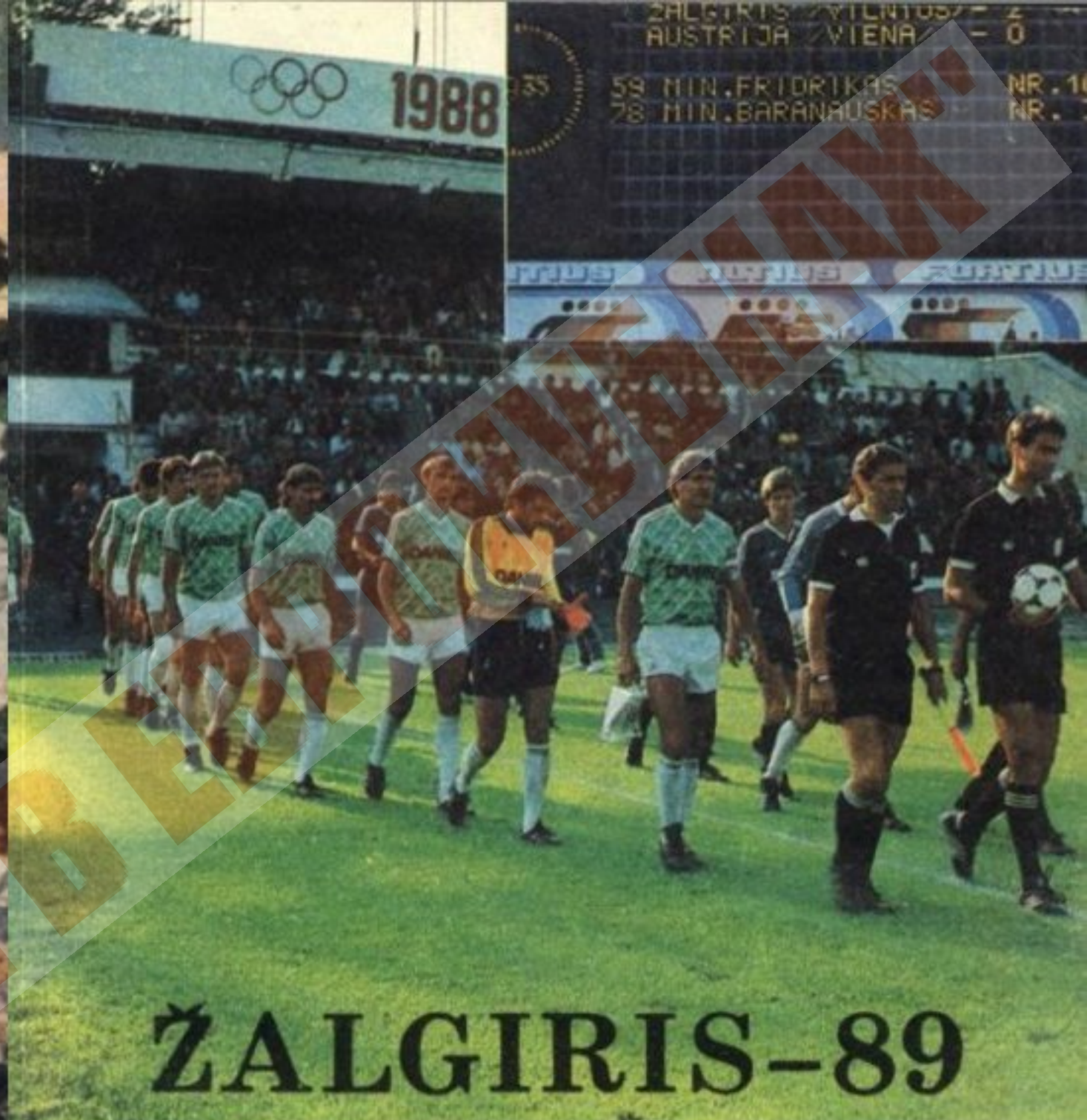

Kaina 60 kap

ŽALGIRIS-89

„ŽALGIRO“ RESPUBLIKINĖ TARYBA

ŽALGIRIS-89

TSRS FUTBOLO ČEMPIONATO
ŽINYNAS-KALENDORIUS

LKP CK LEIDYKLA
VILNIUS—1989

LANGAS Į EUROPAŲ PRAKIRSTAS

Europos šalių klubinės komandos kasmet kovoja net trijuose turnyruose: Čempionų, Taurių laimėtojų ir UEFA taurių. Pastarosios varžybos yra masiškiausios (jose startuoja net 64 klubai), jauniausios ir... seniausios. Kodėl taip? Mat, 1955 m. Šveicarijos futbolo veikėjas, buvęs FIFA viceprezidentas Ernstas Tomenas pasiūlė organizuoti tarptautinį Mugių taurės turnyrą, kuriame dalyvautų Europos miestų-mugių rengėjų rinktinės. Pirmajame (1955—1958 m.) žaidė Barcelonos, Bazelio, Birminghamo, Frankfurto prie Maino, Kelno, Kopenhagos, Leipcigo, Londono, Lozanos, Milano, Vienos ir Zagrebo komandos. Vėliau jame pradėjo rungtyniauti klubai, o galiausiai Mugių

taurės pavadinimas tapo simboliškas, nes tarp dalyvių dauguma buvo ne mugių rengėjai. Todėl nuo 1972-ųjų metų turnyrą ėmė globoti Europos futbolo asociacijų sąjunga, kuri jam suteikė savo vardą — UEFA taurės varžybos.

Kiekvienai šaliai jose gali atstovauti iki penkių klubų (žinoma ne visoms, o toms, kurių komandos geriausiai žaidžia Europos taurių turnyruose). Antai, 1988—1989 m. varžybas pradėjo net penki VFR klubai, mūsų šaliai atstovavo keturi — „Žalgiris“, „Dnepras“, „Torpedo“ ir Minsko „Dinamo“ („Spartakas“ kovojo dėl Čempionų, o „Metalistas“ — dėl Taurių laimėtojų taurės).

Pateikiame UEFA (iki 1972 m. — Tarptautinė mugių) taurės varžybų finalininkus:

- 1958 „Barcelona“ — „Londonas“ 2:2, 6:0
- 1960 „Barcelona“ — „Birmingemas“ 0:0, 4:1
- 1961 „Roma“ — „Birmingemas“ 2:0, 2:2
- 1962 „Valensija“ — „Barcelona“ 6:2, 1:1
- 1963 „Valensija“ — Zagrebo „Dinamo“ 2:0, 2:1
- 1964 Saragosos „Realas“ — „Valensija“ 2:1
- 1965 Budapešto „Ferencvarošas“ — Turino „Juventus“ 1:0
- 1966 „Barcelona“ — Saragosos „Realas“ 0:1, 4:2
- 1967 Zagrebo „Dinamo“ — „Lids junaited“ 2:0, 0:0
- 1968 „Lids junaited“ — Budapešto „Ferencvarošas“ 1:0, 0:0
- 1969 „Njukastl junaited“ — „Doža Uipeštas“ 3:0, 3:2
- 1970 Londono „Arsenas“ — Briuselio „Anderlechtas“ 1:3, 3:0
- 1971 „Lids junaited“ — Turino „Juventus“ 2:2, 1:1
- 1972 „Totenhem hotspur“ — Volverhemptono „Vanderers“ 2:1, 1:1
- 1973 „Liverpulis“ — Menchengladbacho „Borusija“ 3:0, 0:2
- 1974 Roterdamo „Fejenordas“ — „Totenhem hotspur“ 2:2, 2:0
- 1975 Menchengladbacho „Borusija“ — Enschedės (01.) „Tventė“ 0:0, 5:1
- 1976 „Liverpulis“ — „Brugė“ 3:2, 1:1
- 1977 Turino „Juventus“ — Bilbao „Atletikas“ 1:0, 1:2
- 1978 „Eindhovenas“ — „Bastija“ (Pr.) 0:0, 3:0
- 1979 Menchengladbacho „Borusija“ — Belgrado „Crvena zvezda“ 1:1, 1:0
- 1980 Frankfurto prie Maino „Aintractas“ — Menchengladbacho „Borusija“ 2:3, 1:0
- 1981 „Ipsvič Taun“ — Alkmario (01.) AZ 67 3:0, 2:4
- 1982 „Geteborgas“ — „Hamburgas“ 1:0, 3:0

РС ДСО «Жальгирис»
«Жальгирис-89»

(Календарь-справочник чемпионата СССР по футболу 1989 г.)
Издательство ЦК КП Литвы, 1989 г.

„ZALGIRO“ RESPUBLIKINĖ TARYBA

„ZALGIRIS-89“

(TSRS futbolo čempionato žinynas-kalendorius)

Autoriai-sudarytojai Vytautas SAULIS ir Bronius ŠINKŪNAS
Nuotraukos: Jurijaus KURNOSOVO ir iš asmeninio archyvo

Duota rinkti 1989.01.26. Pasirašyta spaudai 1989.04.11. LV. 05278. Leid. Nr. 2 Leidinio formatas 84x108^{1/2}. Spauda ofsetinė. Apimtis 3 sp. l., 5,04 sąl. sp. l., 10,58 spalv. sp. ats., 7,85 apsk. leid. l. UEs. Nr. 2641. Tiražas 60 000. Kaina 60 kap.

Spausdino LKP CK leidyklos spaustuvė, 232019 Vilnius, Kosmonautų pr. 60

Ž 420400000—002—Ž—89
M867—89

© „Žalgirio“ respublikinė taryba
LKP CK leidykla, 1989 m.

- 1983 Briuselio „Anderlechtas“ — Lisabonos „Benfika“ 1:0, 1:1
 1984 „Totenhem hotspur“ — Briuselio „Anderlechtas“ 1:1, 1:1, baud. 4:3
 1985 Madrido „Realas“ — Šekešfehervaro (Vengr.) „Videotonas“ 3:0,
 1:1
 1986 Madrido „Realas“ — „Kelnas“ 5:1, 0:2
 1987 „Geteborgas“ — „Dandi junaited“ (Škot.) 1:0, 1:1
 1988 Leverkūzeno „Bajer 04“ — „Barselona“ 0:3, 3:0, baud. 3:2

1988 m. čempionato „atrodimas“ — R. Fridrikas.

Pirmąsyk su pajėgiausiomis žemyno klubinėmis komandomis jėgas išmėgino Vilniaus „Žalgiris“, 1987 m. TSRS čempionato bronzos medalininkas. Burtai mūsų šaliai iš karto „dovanojo“ itin pajėgius varžovus: Vienos „Austrijos“ futbolininkai — 18-ka kartų Austrijos čempionai,

20 kartų laimėjo savo šalies taurę, 22 kartus rungtyniavo Europos taurių turnyruose (1978 m. žaidė taurių laimėtojų taurės varžybų finale).

Prisiminkime rungtynes Vilniuje ir Vienoje, pasitelkę į pagalbą „Sporto“ laikraščio reportažus.

„Žalgiris“ — „Austrija“ 2:0 (0:0).

Vilniaus „Žalgirio“ stadionas, rugsėjo 7 d. UEFA taurės turnyro 1/32 rungtynės. 17 tūkstančių žiūrovų. Teisėjai: K. Nilsenas, H. Hansenas, A. Paltoftas (visi — Danijos), UEFA delegatas J. Tomanekas (ČSSR).

„Žalgiris“ — A. Koncevičius, S. Jakubauskas, R. Mažeikis, A. Janonis (88 min. V. Bridaitis), R. Tautkus, I. Pankratjevas, V. Sukristovas, V. Ivanauskas, S. Baranauskas, R. Fridrikas, A. Narbekovas.

„Austrija“ — F. Volfartas, A. Pfeferis, E. Obermajeris, A. Sekerlioglu, J. Degeorgis, V. Hiormanas, P. Štegeris (80 min. Ch. Prosenikas), H. Prohaska, M. Čakas, Ch. Perkudanis (75 min. M. Kiunastas), A. Ogris.

Įvarčiai: 59 min. R. Fridrikas, 78 min. S. Baranauskas.

Įspėti: I. Pankratjevas, V. Hormanas, P. Štegeris, įspėtas ir pašalintas iš aikštės M. Čakas.

Jau įprasta Europoje trečiadienį laikyti futbolo diena: tada vyksta žemyno klubinių komandų turnyro susitikimai, Europos ir pasaulio čempionatų atrankinės rungtynės, draugiški mačai. Sulaukta ir Vilniuje futbolo trečiadienio. Dvigubai malonu, kad UEFA turnyro istoriją „Žalgiris“ pradėjo įspudinga pergale prieš vieną pajėgiausių Europos klubų — Vienos „Austriją“.

Svečiai iš karto parodė savo norus — esant bent menkiausiai grėsmei, grąžindavo kamuolį vartininkui, šeiminkai ieškojo kelio prie vartų kraštais, kur verždavosi V. Ivanauskas, A. Narbekovas, o jų skersavimų laukė S. Baranauskas, V. Sukristovas, R. Fridrikas arba atvirkščiai. Progų vilniečiai sukūrė tikrai „mirtinų“, bet noras kuo greičiau įmušti, skubėjimas neleido persvaros realizuoti. Buvo matyti, kad svečiai nesuspėja su vilniečiais ir arba klydavo, arba taisydavo klaidas neleistiniais būdais.

Antrą kėlinį žalgiriečiai buvo dar aktyvesni, o vieniečiai nuo 55 min. likę dešimtyje (už šiurkštų žaidimą M. Čakas buvo pašalintas iš aikš-

tės), vis sunkiau stabdė jų atakas. 59 min. I. Pankratjevas tiksliai perdavimu iš aikštės vidurio išvedė į priekį R. Fridriką, ir jaunas žalgirietis, atsidūręs vieni vienas prieš vartininką, stipriu smūgiu pelnė pirmąjį įvartį. Po to svečiai visai sutriko, bet gerai žaidęs F. Volfartas vis gelbėdavo savo vartus, dažniausiai nuo S. Baranausko smūgių, tačiau 78 min. jis buvo bejėgis: po kartinio R. Tautkus kamuolį atmetė V. Ivanauskui, tas — S. Baranauskui, kuris krisdamas iš arti įmušė antrą įvartį. Geriausias „Žalgirio“ žaidėjas nužinklavo geriausią „Austrijos“ žaidėją, futbolo gerbėjų klubas geriausiu pripažino R. Fridriką.

TRENERIŲ NUOMONĖ

A. ŠTAREKAS („Austrija“): „Problemu atsirado tik aikštėje“.

Nustebino vilniečių fizinis pasiruošimas ir toks techniškai žaidimas. Videojrašai mus apgavo, pralaimėjome pelnytai. Šiandien atrodėme blogiau už vilniečius, atsilikdavome nuo jų ir klydavome. Sveikinu nugalėtojus ir įspėju, kad Vienoje darysime viską, kad atsirevanšuotume. Apskritai, pretenzijų turiu visoms grandims, išskyrus nebent vartininką. Tikiuosi, kad Horo stadione (jame žaidžia mūsų komanda) žaidimas bus kitoks. Iš vilniečių įsiminiau gynėją Mažeikį, saugą Ivanauską ir atakos trejetą — Narbekovą, Baranauską, Fridriką.

B. ZELKEVIČIUS („Žalgiris“): „Placdarumą įgijome, reikia jį išlaikyti“.

Kai stebėjau „Austriją“ Vienoje, ji žaidė geriau, o jie matė „Žalgirio“ silpnesnes rungtynes ir, matyt, labai vertino mus. Įvartis brendo jau pirmą kėlinį — toks greitis, tiek energijos, tokios progos, o jų neišnaudojame, pernelyg skubame, norime pasižymėti. Po pertraukos žaidėme irgi greitai, veržliai, bet tiksliau ir ramiau, užtat ir įmušėme įvarčius. Buvo greitesni už vieniečius, jie vėlavo ir klydo. Visi vienuolika pasižymėjo, vėl grėsmingas buvo Baranauskas, dukart gelbėjo vartus Koncevičius, visiškai neutralizavo pavojingiausią „Austri-

jos" puolėją Perkudaną Janonis. Iš svečių ramiu užtikrintu žaidimu įsiminė vartininkas Volfartas ir Prohaska.

○ ○ ○

Vienos „Austrija“ — Vilniaus „Žalgiris“ 5:2 (4:1). Vienos F. Horo stadionas, spalio 7 d. UEFA taurės turnyro 1/32 — finalio atsakomosios rungtynės. 5 tūkstančiai žiūrovų. Teisėjai: M. Žiraras, A. Depandis, M. Nuodo (visi — Prancūzijos).

„Austrija“ — F. Volfartas, A. Pfeferis, E. Obermajeris, A. Sekerlioglu, J. Degeorgis, V. Hiormanas, A. Orgis, H. Prohaska, Ch. Perkudanis (88 min. J. Furtneris), M. Kiumastas, H. Pleva (84 min. P. Stegeris).

„Žalgiris“ — V. Jurkus, V. Rasiukas, V. Sukristovas, A. Janonis, S. Jakubauskas, R. Tautkus (20 min. I. Pankratjevas, 77 min. G. Kviliūnas), V. Ivanauskas, V. Baltušnikas, S. Baranauskas, R. Fridrikas, A. Narbekovas.

Įvarčius pelnė: „Austrijai“ — H. Pleva (5 ir 15 min.), H. Prohaska (6 min.), A. Sekerlioglu (45 min.), Ch. Perkudanis (74 min.); „Žalgiriui“ — V. Baltušnikas (3 min.) ir R. Fridrikas (51 min.).

Įspėti: V. Hiormanas ir J. Furtneris („Austrija“), I. Pankratjevas ir R. Fridrikas („Žalgiris“).

Atvykę į Vieną, „Kronencaitung“ perskaitė „Austrijos“ žaidėjų ir trenerių prognozes. H. Prohaska, komandos kapitonas: „Vilniečių silpni

Džiaugsmo akimirka: ką tik kamuolys įkriejo į „Austrijos“ vartus.

krašto gynėjai, todėl tai stengsimės išnaudoti“, A. Štarekas, vyr. treneris: „Jei pirmi įmušime įvartį, vilniečiai pradės nervintis, o tai mums naudinga“. Laikraštis priminė istoriją, jog prieš dešimt metų „Austrija“ Čempionų taurės varžybų pirmame rate pralaimėjo albanų „Škodai“ 0:2, o namuose laimėjo 4:1. Dabar — irgi panaši situacija, kas padės nugalėti „milžinus iš Vilniaus“ (taip žalgiriečiai vadinami dėl aukšto ūgio), gal 21-erių metų puolėjas Hanesas Pleva?

Ne viskas šiose prognozėse pasitvirtino: žalgiriečiai pirmi įmušė įvartį, tačiau visa kita susiklostė pagal pranašavimus — pirmaudami bendru santykiu 3:0, vilniečiai iš tiesų nervinosi, jaudinosi, klydo net labiausiai prityrę žaidėjai: neužtikrintai vartuose jautėsi V. Jurkus, nesusitvarkė su savo globotiniais H. Pleva, Ch. Perkudaniu, A. Ogriu mūsų gynėjai, nesimatė saugų, o iš puolėjų įsiminė tik R. Fridrikas, nors jis irgi dažnokai darė technines klaidas — tik prisiminkime tą neišnaudotą progą antrą kėlinį...

Franco Horo stadionas, kuriame šalies čempionato ir tarptautines rungtynes žaidžia „Austrija“ — nedidelis (12 tūkst. vietų), skirtas vien futbolui. Aikštė — gerai prižiūrima, nuo žiūrovų atskirta vielos tvora, bet tribūnos yra čia pat, todėl žaidėjai jaučia kiekvieną publikos atodūsi, o kai užkaukia penki tūkstančiai, kyla toks gausmas, jog net mums, Lietuvos žurnalistams, buvo nejauku spaudos ložėje. Manau, kad ir žalgiriečiai dar nebuvo patyrę tokio psichologinio spaudimo. Dar daugiau — tą penktadienio vakarą „Austrija“ anot vietos radijo komentatoriaus Hanso Peterio Štauberio, sužaidė geriausias pastarųjų trejų metų rungtynes. Mūsų žiūrovai tai matė televizijos dėka ir gali patvirtinti, kokiomis bangomis vieniečiai atakavo svečių vartus — greitai, aštriai, nepailstamai ir, nieko nelaukdam, mušė į vartus. O kai aikštė šlapia, kamuolys slidus (beveik visą laiką lijo), tai — labai efektyvu. Užtat ir vilniečiai pirmavo neilgai — į V. Baltušniko įvartį 3 min. po

vartininko ir gynėjų klaidų dukart jaunasis H. Pleva ir kartą prityręs H. Prohaska atsakė trimis. 1:3 — tai dar nebuvo pralaimėjimas, bet paskutinė vilties kibirkštis, kurios vilniečiai ir griebėsi — praktiškai iki kėlinio pabaigos jie tik ir gynėsi. Nereikia aiškinti, kad to per maža, norint išlaikyti rezultatą. O paskutinę kėlinio minutę po eilinių klaidų (V. Jurkus arti išmušė kamuolį, gynėjai prasižengė) „Austrijos“ vidurio gynėjas A. Sekerlioglu (turko ir austrės sūnus) tolimu smūgiu pelnė ketvirtąjį įvartį — 4:1. Katastrofa. Visa persvara, įgyta Vilniuje, jau per pirmą kėlinį buvo iššvaistyta.

51-ą min. triukšmingai gaudęs stadionas staiga nuščiuvo, o vartininkas F. Volfartas sustojo kaip stabo ištiktas — po puikaus R. Fridriko baudos smūgio kamuolys įskriejo į viršutinį vartų kampą. Mūsų šaliai vėl nusiramino — rezultatas juos patenkino, bet šeiminkai nenurimo, vėl atakos lyg bangos ritosi viena per kitą. Tiesa, 70 min. R. Fridrikas galėjo antrą kartą pasižymėti: gavęs tikslų perdavimą, apėjo vartininką, bet nesmūgiavo į tuščius vartus, o dar toliau nusivarė kamuolį, ir palankiausia proga buvo prarasta. Teisybės dėlei — tai buvo daugiau atsitiktinis epizodas, tuo tarpu aikštės šeiminkų dažnos atakos baigėsi penktu įvarčiu: jį 74 min. įmušė Ch. Perkudanis 2:5. Po šio įvarčio vilniečiai visiškai sutriko ir galima dėkoti varžovams, kurie neišnaudojo 2—3 tikrų progų.

Žalgiriečiai pasitraukė iš UEFA turnyro, užleidę kelią varžovams, nugalėjusiems juos didesniu skirtumu. Lėmė vienas įvartys. Jei jo nebūtų, ir antrame etape žaistų vilniečiai, tikriausiai neturėtume jiems pretenzijų. Sakoma, kad vilniečiai neturi tarptautinių varžybų patirties — žinoma, iš Sirijos, Maroko futbolininkų nedaug ko išmoksi, bet kai kurie žaidėjai žaidžia įvairiose šalies rinktinėse. Komandoje — du olimpiniai čempionai, vienas Europos vicečempionas, bet ar išsiskyrė jie

aikštelėje iš kitų žalgiriečių, ar buvo tikrais lyderiais, kaip Perkudanis, Prohaska? Visi vieniečiai žaidė pasiaukojančiai, praradę kamuolį, bėgo atgal, stengėsi jį atkovoti ar sutrukdyti varžovui, tuo tarpu žalgiriečiai tuo nepasižymėjo, išskyrus R. Fridriką. Trūko ir kolektyvinių veiksmų, žaista per lėtai, užtat „Austrijos“ futbolininkams nebuvo sudėtinga likviduoti pavojus, mūsų labai dažnai pralaimėdavo dvikovas varžovams, netgi toks „technikas“ kaip A. Narbekovas. Pateisinti galima — daug traumų, kai kurie vyrai pervargę, bet komandos geras vardas, prestižas sukuriama tik tokio lygio dvikovose, kur vyriškumas, pasiaukojimas, ryžtas priešpastomas tokioms pat varžovų savybėms, arba net viršijamas. Kitaip, vėl kurios nors Europos šalies laikraštis mus lygins su albanais ar pan.

TRENERIŲ NUOMONĖ

— Jūsiškiai atrodė labai nervingi, psichologiškai nepasiruošę žaisti tokioje aplinkoje. Manau, jiems buvo nelauktas mūsų žaidimas — visą laiką atakuoti, kai Vilniuje matė mus daugiausia ginantis. Iš savųjų išskirčiau Perkudanį, Plevą, Ogrį, Prohaską, atleiskit, bet iš jūsiškių nieko neįsidėmėjau, — pasakė Augustas Štarkas.

— Kai kurie mūsų žaidėjai buvo per-

nelyg geros nuomonės apie save, o dabar pamatė, ko verti profesionalai, kaip jie brangina savo prestižą. Po Baltušniko ir Fridriko įvarčių vaikinai per anksti patikėjo, kad jau viskas aišku. Tai psichologinės klaidos. O rezultatai lėmė kiti faktoriai: neužtikrintas vartininko žaidimas trikdė pasitikėjimą savimi, kiti buvo nepasiruošę tokiam rimtam išbandymui, — pasakė susikrimtęs Benjaminas Zelkevičius.

„Žalgirio“ „skriaudėjai“ už vilniečius tepažengė vienu žingsniu toliau: šešioliktfinalyje „Austrija“ 0:0 ir 0:1 (namuose!) pralaimėjo Škotijos „Harts“. O šiemet aštuoni ketvirtfinalininkai užbaigs UEFA taurės varžybas: kovo 1 ir 15 d. įvyks ketvirtfinalio, balandžio 5 ir 19 d. — pusfinalio susitikimai. Finalinės rungtynės — gegužės 3 ir 17 d. Tomis pačiomis dienomis žais ir kitų dviejų turnyrų dalyviai, tik finalai įvyks kitu laiku: Taurių laimėtojų taurės varžybų lemiamą dvikovą — gegužės 10 d. Lozanoje, Čempionų taurės laimėtojas paaiškės gegužės 24 d. Barselonoje.

Debiuto UEFA taurės varžybose nesėkmė nesugniuždė vilniečių — jie vėl išsikovojo teisę rungtyniauti dėl šio prizo. Tikimės, kad antrasis startas bus kur kas sėkmingesnis — manome, kad Vienos miško... pamokos buvo neveltui.

